

melyet annyi izléssel kezdett meg ifjonta, nem végezhette volna méltóbban be mint azzal, hogy élete alkonyán, de még teljes erejében, a Dante Divina comediáját egészen lefordította, s ez óriás művel, mely angolul több, de meg sem közelítő fordításban volt meg előtte is, az amerikai fiatal irodalmat ajándékozta meg.

Visszatérve eredeti költeményeire, «Dalai a Tengerparton», meg a «Tűzhely mellett», továbbá a «Vándormadarak» s «Vegyesek» címűek a természet és a családi élet szépségeit s mélyen fekvő élveit festik, nem külső leírásokban soha, hanem a kedély oly megható rajzaiban, melyek közül elég lesz csak az irodalmunkba is átültetett néhány szesz darabja emlékeztetnünk: «Lejárt a nap» (Dömötör, Lévy, Szász), «A lábas óra» (Szász), «Resignatio» (Szász), «A gyermekek» (Lévy). «Esős nap» (Ács Zsigmond, Szász) s mindenek fölött az «Excelsior», melyet már négy vagy öt fordításban is bírnak. Külön csoportot szentelt a rabszolgák felszabadítása érdekének s erre vonatkozó, mélyen átértett és megható költeményei közül is idézhetünk egy párt, a mi magyarra is át van téve: «A rabszolga álma» (Lévy), «A rabszolga éji zsolttára» (Dömötör).

Longfellow mindenek fölött lyrikus. Bensősége, érzelmeinek erős egyénisége, hajlama a lemondásra s a mély benyomások szenvedőleg elfogadására: mind e sajátosságok kevésbé érvényesülhetnek az elbeszélő, legkevésbé a drámai formában. Elbeszélései közül, a Goethe «Hermann és Dorothea»-ja s a Tegnér svéd idylljei mintájára hexameterekben írt két — egy szomorú s egy vidám — idylli elbeszélés: «Evangeline» és a «Miles Standisch lánykérése», csak lyrai részleteik által nyerek meg tetszésünket. Nagy éposza, a «Hiawatha-ének», melyben az amerikai hindu (vörös bőri) vad népfaj nemzeti mondáit kísérelte meg egy cselekvény keretbe összehozni, inkább az érdekes, különös, olykor furcsa hatását teszi az európai olvasóra, idegenszerűségénél fogva, mintsem zavartalan s magas rendű műélvezetet bírnia nyujtani. Az «Utszéli koremsa» című elbeszélései, hét kisebb költői beszélyke, melyek közt csak egy pár van sikerültnek mondható; az «Olaf király mondája», melyet egy zenész beszélt el, nem éri utol a Fritjof-mondát, melyre előadása módjával nagyon emlékeztet; a spanyol zsidó elbeszélése «Rabbi Ben Levi»-ről szép legenda, melyet érdemes volna lefordítani magyarra; legtöbbet ér pedig a koremsáros elbeszélése, a Revere Pál lovaglása, ki mikor Hollandiát az angolok megtámadták, egy huzamban lovagolt, vágatva, a városokba hirt adni a fenyegető veszedelemről; egyszerű, de nemesen elbeszélte történet. — Drámáiban («A spanyol diák» és «Az arany legenda») középkori hagyományokat dolgoz föl, nagy eszme-bőség-gel, erős hangulatokkal, de drámaiság nélkül; drámai költemények, nem drámák.

Lyrai költeményei utolsó gyűjteményében — «A vándormadarak» második csapatában — ismét oly szép, ifjú kedélyű költeményekkel találkozunk mint az elsőknél. Elég közülük «A gyermekek órája» ezimű gyönyörű család-életi költeményre emlékeztetni, melyet irodalmunk is bír, Lévy fordításában; s a «Félbenhagyott munká»-ra Dömötörében.

Épen e korán elhunyt derék írónk, ki mint költő, műfordító s műbíró annyi szépet s igazat mondott, jellemezte Longfellowt is nálunk a legtalálósabban: «Költeményei — ugymond — gyöngéd szívre, nemes és emelkedett lélekre, vallásos kedélyre, tiszta és világos gondolkodásra, mozgékony, de finom képzelemre mutatnak s inkább megrágnak mint elragadnak, fölemelnek mint megrágnak. Az angol

családapa, a vallásos érzésű ember, a világrend ellen nem zúgolódó, sőt abban megnyugodó filozof, az emberiség magasabb érdekeiért hevülő emberbarát, a kereszténység multját kegyeletesen tisztelő, jövőjében hittel bíró tudós, az európai művelődés összes anyagát felölelni kész és fogékony szellem, mind benne van műveiben. Előadómódja egyszerű és igénytelen, természetes és könnyed, erőletést s mesterkéeltséget nem tűr, vagy ha olykor megkísérli: nem esik kezére s ilyenkor száraz lesz és hidegen hagy. Anyagot, eszmét, érzést, hangulatot gyakran merít a bibliából, de az új-szövetség engesztelő s olvadákony szelleme inkább vonzza, mint az ó-testamentum boszút, harczot, átkot, halált lehellő lapjai; a minthogy Longfellow általában is inkább a lágyaság mint az erő, inkább a béke, mint a harc költője.

Tovább írt ötven évnél; de hosszú pályáján egy sort sem, mely aljas és nemtelen volna. A nemes kedélyű ember, ki mindig dolgozott és jót tett, szegényeket segített s szép családot nevelt, kiben az írónál még nagyobb az ember: vigasztaló példa arra, hogy ha ész, tudomány és tehetség kivételkép a gonoszszággal s jellemtelenséggel párosulhat is, — de többnyire a nemes lelkek tulajdona.

LONGFELLOW KÖLTEMÉNYEIBŐL.

I.

Az élet zsolttára.

Mit mond az ifjú szíve a zsolttárirónak.

Ne mondj nekem azt a bús dalt:
«Hü álom életünk!»
Mert ha lelünk szűnyad, meghalt, —
S látásinkban tévedünk.

Komoly valóság az élet,
S sírnál nincs a véghatár,
«Por vagy s porba kell megtérned,
A lélekre nem talál.

Nem az élv és nem a bánat
Ember vége ezéltata,
De *temni*, hogy minden másnap
Odább leljen, mint a *ma*.

«Rövid élet, nagy a munka»
S szív! bár bátor, büszke szód,
Mégis, mint dob gyászba vonva,
Sírhus ver gyászindulót.

Sík harczterén a világnak
S hol az élet küzdné készit,
Ne légy, mint az fűzött állat,
Mutasd magad' mint vitézt.

Ne bizz csábos jövőjében
S holtat holt mult eltemet,
Tégy, hass az élő jelenben!
Benn szív s ott fenn istened!

A nagyoknak élte mondja,
Éltünk lehet drága, nagy
S harc után a sík homokba'
Egy egy nyomunk csak marad.

Nyomunk, mit egy más, ki járja
Az élet nagy tengerét,
Hajótörött testvérárva
Látva nyherhet uj erőt.

Tette hát teljes sziveddel,
Fel, fel! s bármí végzet ér:
Viva, törve ne csüggedj el,
Tudj munkálni és remélj!

DÖMÖTÖR JÁNOS.

II.

Egy napsugár.

Ez a hely az; állj meg lovam
Hadd nézzek szélylyel itt
S idézem vissza a sötét
Mult eltűnt képét.

Idő, folyód alatt a mult
S jelen itt egyesül,
Patakba mint a lányomot
Meglátni kétfélül.

A városba itt visz az út,
A zöld ösvény ezen,
Hol templomba menék veled
Oh drága kedvesem!

A hársfák árnya ringva ott
Feküdt a dús füven,
Köztük s a ringó ágak közt
Árnyad' látá szemem.

Ruhád miként a lilium,
S oly tiszta volt szived,
E nap velem az Urnak egy
Küldötté lépkedett.

Látám hozzád lehajlani
A fáknak ágait,
Ágasködni a kis füvet
S csókolni lábaid'.

«Aludjatok ma földi gond,
És vigasztaló bánatom!»
Szólt a falu ünnep-kara
E szép vasárnapon.

Aransugárt lövelt a nap
Felső nyilásin ált'
Az égi lépcsőként, a mely
Jákob álmában állt.

Virág napos felhő vigan
Játszék levelivel
Az imakönyvnek, mely amott
Az ablakban hever.

Soká beszélt a jó lelkész,
S nekem föl sem tűnék:
Mivel a szép Rutról beszélt,
S én csak rád gondolék.

Sokáig mondá az imát,
S sírnál sem tűnék:
Szívem vele imádkozott,
S én csak rád gondolék.

De ah! megváltozott a hely
Te többé nem vagy ott,
A táj verőfényéből egy
Rész veled távozott.

Mély gyökérű érzelmimen,
— Mint sötét fenyesek
Megszűrik bár a napsugárt
S halk, mély sohaj rezeg:

A mult emléke e sugár,
Mint a fejünk felett
Csügged felhő mögöl a nap
Távol mezőkre vet...

CZÁKÓ IMRE.

ÉZSAIÁS URAM.

ÉLETKÉP.

SZÍVÓS BÉLÁTÓL.

(Vége.)

Somogyi uramat — a kinek latin nyelvbeli ismeretei nem valának épen rendkívüliek — eredetileg leánytanítónak vitték oda, hanem közben a «quarta» latin nyelv tanítója megbetegedvén, Somogyi uramat rántották elő exameni helyettesítőnek, hisz a lányok ugy is maradtaknak!

Somogyi uram hozzá is fogott fontos hivatásához s szorgalmasan működött, hogy az examenben csufot ne valljon.

Elkövetkezett a rettegett examen, s eleinte meglehetősen is ment a dolog, ugy, hogy Ézsaiás uram, a főcenzor, megelégedett ábrázattal fogott hozzá szokott alkalomszerű adomázásaihoz, sőt már elővette cselkéréseit is:

— Hát azt megtudnád-e mondani, kis fiam, hogy Róma volt-e közelebb Karthagóhoz,

vagy Karthagó Rómához? Hát azt kitalálnád-e, hogy miért nyeli el a krokodilus a ludat? Nem ugy-e? Hát azért kis fiam, mert a lud nem nyelheti el a krokodilust! Aztán le tudnád-e fordítani azt ni, hogy mus est in muro, sed Deus non est in coelo?

A gyermek megakad, sehogyszem boldogul vele.

Ugyan magyarázza meg már neki, kis fiam preceptor uram — szól az öreg, így szép szerével, egy füst alatt, ki akarván a Somogyi uram fölötté kétsége tudományát is pihatólni. Somogyi uram aztán lefordítja a fogós frázist e képen: egér van a falban, de isten nincsen az égben.

Ézsaiás uramat mintha a guta környékezte volna, szava elállott s mintha fejbe vágták volna, csak elalélt székében, a dicső latin nyelv ily barbár megsértésén, ugy, hogy majd eret kellett rajta vágni

— Elhallgass te istentelen, mit beszélsz te gonosz bálványimádó? Ilyenre tanított te a gyermeket, Istentől elrugaskodott! Oda vagyok! Soha ilyen szegény iskolánknak nem esett! Elvész az én népem, mely tudomány nélkül vagyon! Soha már ilyet! Tanuld meg, hogy az «est» nemesek azt teszi, hogy «van», hanem azt is, hogy «eszik». Oh homályos elméjü! Még nincsen isten az égben!

Volt az öregnek egy, nyilván magánál is öregebb kalapja, melyre valamelyik híres külföldi theologus hagyatékából tehetett szert, s melyet oly becsben tartott, hogy spárgával összekötözték tokjából csak rendkívüli ünnepélyes alkalmakra vette ki. Az egerektől szerfelett féltette s hogy eme «kártékony apró bestiáktól» megoltalmazza, felkötötte egy hosszú spárgára a gerendára, épen a négy évszakos szoba kellő közepére s onnan csüngött lefelé, minden avatatlan méltó ijedelmére.

E jeles ós kalap három szegletű volt, szétvált szegletein emitt-amott fehér czeránál megvarrogatva; egykor nem lehetetlen, hogy dús szőrözettel birhatott, de biz azt a molyok szorgalmas működése, borbély legényi ügyességgel, még az első gazda idejében, nyom nélkül eltüntette. Oldalain két lyuk látszott, — az egerek, eme gonosz kis bestiák műve, — azon időből, midőn még nem volt orruk elől oly leleményesen felkötve. Látszott még rajta egy nagy zsirpecsét is; lehet, hogy valami egyszerű lakománál valamelyik kukta bográcsnak nézte, s a maradék paprikást bele öntötte. A mi pedig a belését illeti, arról jobb hallgatni, ama rendkívüli egyszerű okból, mert már az réges régen nem vala.

Nos tehát, ez a kalap volt az, mely miatt az öreg egyszer majd a kétségbeesés örvényébe sodortatott; ez okozott neki oly keserűséget, a melyhez hasonlót még Eszter miatt sem érzett szívében.

A dolog így esett.

Történt, hogy egy nyáron meghalt a szomszéd város öreg papja, s kire bízták volna annak elpredikálását másra, mint épen Ézsaiás uramra? Bezzeg kapott is rajta. Kiválasztotta a leg hosszabbat beszédei közül s már előre gyönyörködött, hogy micsoda hatást fog eme szónoklati csodaművével előidézni a gyászoló felekezet seregében.

A temetés napja elérkezett s a szekér, mely az öregét átszállítandó volt, a kapu elébe állott. A kocsis kihordta a szükségeseket, végre pedig maga jött az öreg, hozván kezében nagy óvatossággal a háromszegletű kalapot tokostól együtt. A kocsis el akarta tőle venni, hogy majd elpakolja.

— Hozzá ne nyulj fiam! — kiált fel az öreg ijedve, — nem értesz te ehhez, hanem csinálj göd-

rőt a szénában, ott a kaszárban, majd elhelyeztetem én, én tudom már annak a módját. El is helyezte gyöngéd gonddal s megindultak.

Az idő szép volt s az öreg rendkívül derült kedélyhangulatban elkezdte a kocsinak csodásnál csodásabb adomákat beszélni az antik időből, a min az nem győzött eleget esodálkozni.

A mint kiértek a városból, nem sokára egy nyul szaladt keresztül a szekér előtt.

— Látod kis fiam, a rómaiak ilyenkor nem mertek volna tovább menni, egész hadsereg is visszafordult, ha nyul szaladt keresztül előtte. Azt mondták, hogy ez rossz omen, — el ne felejtöd: omen; az «amen»-ről eszedbe juthat. — De mi, kis fiam, magyarok vagyunk, ama jeles régi szittyák és hunnosok ivadéka, nem pedig rómaiak, nem ijedünk mi meg a nyul árnyékától, de még a magunkétól sem. Csak azért is tovább megyünk! Vigyázz azonban, kis fiam, mégis, nagyon sebesen ne hajts, hogy valamiképen ki ne essék a kalap a kaszárból.

Ilyenféle beszélgetések közt elérték a hortobágyi pusztára, melyet az öreg nem is késett azonnal a Góbi és Moab sivataggal összehasonlítani, fejtegetvén a köztük levő különbségeket és hasonlatosságokat, a szunyókáló kocsis nagy lelki épülésére. Legfőbb különbséget abban találta, hogy míg ama bibliai pusztákon orosz-lánok és próféták lappangottak, addig a Hortobágy inkább juhászoktól és betyárokkal ékeskedik.

— Hasonlatosak pedig eme puszták egymáshoz abban, — mond az öreg emelt hangon, — hogy miképen a Gobin és Moabon a nagy hőségben ember, állat elálmosodik, azonképen te is elaludtál, kis fiam. Serkenj fel azért, kis fiam, aztán ide hallgass!

Ezután rákerült a sor az oroszlanokra, czehtalakra, prófétákra, krokodilusokra, Mezopotámiaira, sittimfára, mirhára, hogy csak úgy zúgot a szerencsétlen kocsis feje bele. Midőn azonban legjobban magyarázza az öreg a tömjén minőségét, ime egyszerre kiválik a lát-határból egy óriási forgószél, s roppant mennyiségű port kotorva magával, nagy subogással egyenesen a szekérnek sodor. Ézsaiás uram, halálra ijedve, legelőbb is a kalap után kap, ámde a forgószél gyorsabb volt s a másik pillanatban ott örvényeltet más a féltett klenódióm a rohanó poroszlok kellő közepében.

— Elébe, utána, kis fiam! kiált az öreg a pusztát megrengető hangon, s azzal maga is leugorván, hihetetlen gyorsasággal utána eredt a rabló forgószélnek.

Igy kergették az ármányos forogatót sokáig, az öreg kiterjesztett karokkal és nagy kiabálással, a kocsis pedig ostorral erősen szuszogva. Haj, de mind hiába! a szél még gyorsabb volt, a távolság egyre nagyobb lett köztök, már a kalap is csak egy fekete pontnak látszott, a mint a forogtag csigánon le s fel csavargatta, míg végre teljesen eltűnt a láthatáron. A kocsis leeresztett ostorral, az öreg mint egy szárnyaszegett madár ott állottak s néztek a semmi-ségbe, vajjon nem hozza-e vissza a kalapot a forgószél? Biz az nem hozta.

— Végem van kis fiam! Oda vagyok, soha se látom többet legkedvesebb jószágomat. Uram fia, mivé legyek! Pedig hát hogy óvtam, ha baja esett tatarozgattam, az orvok, latrok gonosz kezeitől mind ez ideig megoltalmaztam, s imhol! most elhagy a hűtelen! Itt aztán hosszasan elmondta a vén kalap biográfiáját: hol vette, kié volt először, micsoda fogyatkozásai és jó tulajdonságai voltak, melyik esztendőben rágta ki az egér s más efféléket.

— Ugy a, kis fiam; mondsza: mi tévő legyek már most?

— Hát bizony csak azt eselekednék, tiszteletes uram, hogy: hátha mennénk, mert még elkésünk a temetésről!

— Igazságod van, menjünk, hagyjuk itt e gonosz sivatagot.

El is indultak s az öreg újra rágyujtott a kalap életrajzára, s busan hátra-hátra tekintgetvén az üresen maradt kaszárba, beszélt, míg csak a tethelyre nem érkeztek.

Itt, az öreg épen alkalomszerű kedélyhangulatban levén, mondott oly bámulatos beszédet, hogy nemcsak a szomorú felek, hanem ő maga is keserű könyveket hullatott. Az avatottabbak azonban azt gyanították, s nyilván nem ok nélkül, hogy eme könyvek nem annyira a megboldogultat, mint inkább a veszendőbe ment kalapot illették, s midőn a szónoklati csodaműben idézte Dávid eme szavait: «szerelmes fiam Absolon, bárasak én haltam volna meg te helyett» — ez nyilván annyit tett, hogy a kalap helyett bár csak őt magát kapta volna el a forgószél. Az idő mult, de az öreg csak nem felejtette kalapját. Már székét rég áthelyeztette a «tél»-be is, még sem bírta a szörnyű csapást kiheverni. Csak attól félek, kis fiam, — panaszkodtam, — hogy valamely tudatlanok kezébe került, kik — nincs kétség benne — bizonyosan valami boglya tetejére helyhezítették veréb-ijesztőnek!

Ha haza ment s beült a vén bundás székbe, óra-számmra elmélázgatott az üresen csüngő spárgán, s elmerengett e világi dolgok állhatatlan voltán.

E szomorú esemény daczára azonban lassacskán mégis csak kitavaszkodott; az öreg áttette székét a «tavasz»-ba, a pásztorok pedig kivertek nyájaikat a pusztára, mintha semmi sem történt volna.

A mint azonban egy nap a szomszéd városbeli gulyások a pusztá határa közelében legeltetnek, egyszer csak egy nádas szelében ráakadnak valami különös fekete jószágra, a mely spárgával erősen körül volt csavargatva. Rögtön hadi tanácsot tartottak, hogy ugyan mi Isten csodája lehet az, mert fölbotani nem merték: ki tudja, micsoda «rontás» lehet benne? — Vagy valami elevenség, a mi harap. Agyon kéne verni előbb, csak aztán nyulni hozzá. Ugy is lett. Nagyot huztak a tetejébe s látva, hogy nem mozdul, végre hozzá mert nyulni a legbátrabbik. Körülnézték nagy álmélkodással. Végre megszólal egy vén gulyás: már öcsém, akármí legyen ez a jószág, de annyi bizonyos, hogy másé nem lehet, akárhol jár itt, mint az Ézsaiás uramé, mert annak vannak ilyen csudálatos szerszámai.

A gulyások egyhangulag helyeselték eme véleményt, s elhatározták, hogy mihelyt valaki bemegy az Ézsaiás uram városába, bevigye neki; egyelőre pedig fölakasztották a gulyakut ágására: hadd járja a szél, mert a hólé nagyon megviselte.

Ott szellőzött a kalap vagy két hétig, míg végre akadt egy, az Ézsaiás uram városába való juhászbojtár, kinek valami esett birkával haza kellett menni. Mindjárt átadták neki a becses találmányt, szívere kötvén, hogy az öregnek kézhez adja. A bojtár készséggel elfogadta e megtisztelő megbízást, s számára egyik oldalára az esett birkát, a másikat pedig a vén kalapot felkötve, megindult haza felé.

Ézsaiás uram épen a kerítésen leskelődött kifelé, nyilván a saktert várván, hogy annak héber vagy khaldeai nyelven, ki tudná hanyadszor, elpanaszolhassa kalapja siralmas sorsát, midőn a juhász rakományával megállt az ajtó előtt. A szamar a birkák oldalával volt a kerítés felé fordulva, ugy, hogy az öreg csak ezt lát-hatta. Mindjárt meg is szólalt:

— Kie vala emez ártatlan bárány, kis fiam? ennek bizony, ugy látom, vége van, bizony ebből sem lesz már husvétü bárány! Ugyan mi baja eshetett?

— Engedelmet instállok, tiszteletes uram, ezt biz a tályog ölte meg, pedig a város gazd' uramé lett volna; hanem tiszteletes uramnak meg a gulyások küldtek valamit, de nem tudjuk, hogy micsoda? Ott fogták a nád-szelben. Ehol van ni, tessék!

— Jövel, Istennek áldott embere! — kiált föl Ézsaiás uram örömben szédelegve, — hol vettétek, hol fogtátok a szökevényt! hiszen az ez, ugyanaz ez, csupa tulajdon az ez! az én igaz jószágom! Higyjek-e szemeimnek! Nem álmodom-e? Oh gonosz, hűtlen szökevény, sohasem hittem volna, hogy még csak híredet halom is valaha! Mondjad szaporán, kis fiam, hol vettétek, hol fogtátok? egy kommát, egy jottát se hagyj el belőle! Lehetetlen, csupa lehetetlen!

El is mondott volna a jámbor bojtár mindent, ha lehetett volna, de az öregtől teljes lehetetlenség volt szóhoz jutnia.

— Ejnye, ejnye, micsoda szerencse! Soha el nem felejtem emberségedet, kis fiam, hogy haza hoztad! Gyere be, gyere, szívesen látott vendége lesz házammak!

Azzal betolta a szabadkozó bojtárt az udvarba, onnan a szobába.

— Itt szokott állani, kis fiam, itt ezen a madzagon ni, ez volt az ő kvártélyja! Ugyan mivel is szolgáljam már meg jószívűségedet? Hidd meg, hogy ha a kutam tele volna falernumi borral, mindjárt megkínálnának

TUNISZI ZSIDÓNÓK A KUTNÁL.

egy pohárral! Tudod-e, hol feküdt az a Falernum, meg miről volt olyan nevezetes?

Ezt aztán az öreg tövéről-hegyére megmagyarázta a bámuló bojtárnak, azzal átment Sziciliára, mert az meg gabona-terméséről volt híres. Eddig jutván, már Karthágó sem volt messze, s már-már a Hannibál viselt dolgai járták, midőn a bojtár, kinek e rendkívüli vendégszereteten szemérszaja elállott, végre megszólalt:

— Engedelmet instállok, tiszteletes uram, de a szamaram el talál menni!

— Menj hát, kis fiam, az ur angyala járjon veled jártodban-keltedben, majd ha eper-éréskor bejössz, el ne kerülj hajlékomat, gyere be, aztán eprésszél, a mennyit akarsz, mert nagy jót eslekedtél én velem! De még más jutalmad is lesz: ha megházasodol, ingyen megesküdtek.

E pillanat óta ismét visszatért az öreg régi kedélyhangulata, a vén kalap pedig újra igába került, s szolgált a nevezetesebb alkalmakkor épen úgy, mint azelőtt. Csakhogy ezentul még szorosabb őrizet alatt volt, s különösen utazás közben erősen a szekérhez köttetett.

Ment tehát minden ismét a maga rendes kerékvágásában, nap nap után, év év után csendesen folydogált a maga medrében, egyik öltő embert eltemetgette az öreg, a másikat helyébe keresztelgette. Bánat, irigység, vágyak soha nem háborgatták, csak két eperfájának kiveszte, s a Hektor, Tacitus és Cicero egymásután bekövetkezett halála szomorították meg némileg. De a megmaradt harmadik eperfa annál bővebben termett, Cicero pedig ha-

gyott maga helyett három kis ivadékot, melyek közül az egyik ékes csaholásért Demosthenes, a másik komoly, elmélkedő természetéért Sokrates, a harmadik pedig torokoskodó hajlamaiért Lucullus nevet nyert. Tehát ismét rendbe jött minden . . .

Azonban semmi sincs olyan hosszú, a minék vége ne lenne; beteljesedett ez Ézsaiás uram is, s végezetre ő is oda jutott, a hová bucsuztató szözeata annyi nemzedéket elkísért: a halál árnyékának völgyébe. És halála is épen oly különös volt, mint élete.

Az idő kerekai sebesen forogtak, a vén emberek apránként, egymásután elhaltak, egészen új nemzedék került felül, mely új eszméknek, új szokásoknak hódolt; meghalt a sakter is s egy másik henczegő került helyébe, úgy, hogy végre az öreg egészen idegennek érezte magát e földi világban, még Demosthenes, Sokrates és Lucullus is egymásután elköltöztek az egyedül maradt szegény jó öreg ez új világban, mint egy piramis, mely egyedül hirdeti a pusztában a Faraók rég eltűnt korszakát. Régi barátai közül egyedül az öreg kalap és a vén

TUNISZI ZSIDÓ LEÁNY.

eperfa maradt még meg, de már ez is elkezdett odvasodni, száradni; látszott, hogy élete már csak egy-két évre van kiszabva.

Busan szemlélte ezt szegény öreg, s életének tükrét ismerte föl benne. Ez a fa is erős, egészséges volt egykoron s dus gyümölcsöket termett, miként ő, kinek vas természetűe egy évszázaddal daczolt, ki szint oly sok dus gyümölcsöt hozott — t. i. Isten igéjében, — s ime, a vén fának már csak egy szellő kell. A vén kalap korhadt eresztékeit sem győzi többé varrással, mert utána szakad a czernának. Haj, ő is így van már. Hiába, minden mulandó; porból lettünk, porrá leszünk!

Ettől fogva az öreg csodálatos módon fejébe vette, hogy a mint a vén eperfa kivesz, akkor ő neki is ütött végórája.

Egy tavaszi napon kinn ült az öreg háza előtt s szomorú elmélkedések közben tekintgette a vén fára, midőn egyszerre a szél megerősödött s mindjárt az első rohamra derekon ketté törte az odvas fát.

— Uram, kezeidbe ajánlom lelkeket! — kiáltott fel az öreg, — im látom halá-

ELHAGYOTT GYERMEKEK ÁPOLÁSA. — AZ ÖLTÖZTETŐ ASZTAL.

ELHAGYOTT GYERMEKEK! ÁPOLÁSA. — A BÜLSÖDE NAGY TERME.

pasztalható, hogy úgy mondjam, természetes halál esetében. Hogy a kegyelet nem erősebb a csodálatos állatokban, mint a torkosság, arról meggyőződött Mac Cook, midőn a bolyba beleyült és több méztartó hasát fölbontotta. Eleinte nagy sürgős-forgás keletkezett, az állatok ide-oda futottak, az állatokat biztonságba helyezték, készületek védeni a telepet. De a mint észrevették, hogy a nyitott méztömlők rendelkezésükre állnak, azonnal abban hagyták mindent és neki estek az édességnek.

Mac Cooknak a fentebbiekben fölörölt észleletei részben helyreigazítják, másrészt pedig lényegesen kiegészítik Lane és Wasmael régiebb igen fogyatékos adatait a mézelő méhekéről. 1873-ban Henry Edwards a kaliforniai tudós társaság kiadványaiban nem saját megfigyelés, hanem Fleeson kapitány elbeszélése alapján még csodálatosabb dolgokat tett közzé a mézelő hangyákról, de Mac Cook nem találta

klub» czimű társaság alakult. A tagok száma csak 13, ezek rendszeren minden hónap 13-ik napján gyűlnek össze oly fogadó 13-ik szobájában, melynek nevében 13 betű van s ezenkívül még a banketnél 13 gázlámpának kell égni. A legutóbbi összejövetel alkalmával az asztalt koporsó-alaku salátával rakták meg, melyre 13 kis rákot tettek s az ebédet pontosan 8 óra 13 perczkor kezdték.

* A bőjtöt az előkelő párisi hölgyek nagy része ez évben igen szigorúan megtartotta, még barátságos estélyek és vallásos hangversenyek sem voltak s a Bois de Boulogneba kocsiúrat mellőzték. Némelyek annyira vitték a buzgóságot, hogy senkivel sem akartak beszélni s ha a templomban ismerőssel találkoztak, egyszerűen fejüket bólintották s tovább mentek. Egyszerű fekete ruhát viseltek s ebédeken is lehetőleg egyszerű étkeket tettek fel, gyümölcsök és édességek részben szintén mellőztettek.

* Az orosz udvart állítólag nemzeti jellegűvé akarják átváltoztatni. A czár azt óhajtáná, hogy az udvarhoz tartozó nők hagyják el az európai divatot s tisztán orosz öltözetet viseljenek, a palotában levő

* Geyszer Franciaországban. Egy francia mérnök, ki St.-Etienne közelében tudományos kutatásokat tett, midőn egy helyen 500 méternyire furt a földre, egy hevesen buzgó forrás szökött elő, mely vizsugarát a földszint fölé 26 méternyire lövelte fel. A vízszlop van olyan magas, mint a Geyszer Izlandban. A hőmérséke is van akkora, s nagymértékben szénsavtartalmu. A francia tudományos akadémia e «viz-vulkánt» szorosabb megfigyelés alá fogja vétetni.

* A Rossini által szülővárosának, Pesarónak hagyott nagyszerű alapítványból épült «Conservatorio Rossini, lycée musical» nem sokára megnyitják. Igazgatójává Pedrotti Károly híres zenészt választották. Az intézet főcélja abban áll, hogy jó énekeseket készítsen elő, de a kompozíció-tanra és egyes hangszerekeni oktatásra is súlyt fektetnek. Rossini vagyonából ez intézetnek évenként 100,000 frank jövedelme van.

* Óriási vízi liliomot fedeztek föl Peruban a Nuna tóban. E növény még a Viktória Regiánál is nagyobb, kerülete mintegy 25 láb, sulya 13—14

A LEVES ELŐTT.

ELHAGYOTT GYERMEKEK ÁPOLÁSA. — EBÉDRE VONULÓ NAGYOBBACSKA GYERMEKEK.

igazoltaknak ez adatokat. Fleeson szerint a nagy munkások tökéletes négyzetelakú erődöket emelnek pontosan dél felé néző nyílással és a falakon kettős sorban védő állást foglalnak; az erőd belsejében leveleket és virágokat halmoznak föl, melyeket kisebb hangyák az állítólag pókszálakon fölfüggesztett méztartóknak odanyujtanak tápláléknak. Annyi áll, hogy némely hangyafajok leveleket visznek a bolyba, az atya fervek várait is épít, s tudjuk, hogy az erősebb hangyafajok a gyöngyöket mintegy rabigába hajtják. Lehet, hogy Fleeson oly mézelő hangyákat látott, melyek az atya fervek váraiban raboskodtak, s azoknak még egy vagy több más faj sajátosságait tulajdonította. Erre annál kevesebb szükség, mert a mézelő hangyáknak Mac Cook által konstataált jellemvonásai elegendők, hogy azoknak kiváló érdekességet kölcsönözzenek.

DR. DARVAI MÓRICZ.

EGYVELEG.

* A tizenhárom számra nézve uralkodó babona legyőzése végett New-Yorkban «Tizenhárom

tisztek és hivatalnokok pedig orosz címeket nyerne két század óta divatos német helyett.

* A vak szenvedély. Egy Irlandban tanyázó angol ezrednek igen kedves «Fan» nevű szelíd öze volt, mely állat az ezred bandát szabadon kísérte. Egy alkalommal, midőn az irlandiak által megölt Smith hadnagyot temették, a szép állat ezüst nyakendőjével a zenekar előtt ment a temetésen. A landlaga szenvedélyes hívei a szegény állat «bűnét» nem bocsátották meg s pár nap múlva orozva meggyilkolták. Az őz képét most az angol lapok közlik.

* Szokatlan nagy elefántvadászat volt e télen Indiában. Bengál tartomány északkeleti határánál Garo-Hillsben Sanderson nevű angol 65 vad elefántból álló csordát fogott meg.

* Légúj Angliából Franciaországba. Fred Burnaby ezredes márcz. 23 án d. e. 10 órakor az «Eclipse» légúj Doverben fölszállott, hogy Franciaországba légújrajon s csatornát át. Csak maga ment, minden kísérőt visszautasítva. Utjának a legpompásabb idő s szél kedvezett, s a légúj óránkint husz mérföldnyi sebességgel haladt északkeleti irányban a csatornát át. 12 órakor délnyugati irányban jelentékeny magasságban látták a boulogneiak az «Eclipse»-t, mely 2 óra felé ereszkedett le nem messze Boulogne mellett. Az ezredes vasuton utazott Páris ba.

font. Egy virág kerülete 4 láb 2 hüvelyk s egyetlen szírom 9 hüvelyk hosszú.

* A petroleumkut Kanadában Ontario mellett, melyről hónapokkal ezelőtt említettük, hogy egy 30 lépésre álló munkás lámpájától gyuladt meg, még folyvást ég. A tűz lángja 30 láb magas, néha néha kénytelen viz is szökik fel, ez azonban a lángot nem oltja el, hanem csodálatos szép szinképet ad neki. E tümeményszerű látvány által megvakítva éjjel sok madár repül ide s e természetes gázkatlanban elvész.

* A nagyvárosok lakói jóltevők közé fogják számítani Schanzenbachot Stuttgartban, ha igaz, hogy oly biztos készüléket talált fel, mely kivétel nélkül bármely zongorára alkalmazható s ezek hangját különböző fokozatokban annyira tompítja, hogy azt csak a megfelelő szobában levők hallhatják, de hangja mégis tiszta és kellemes. E készülék azonkívül, hogy a szomszédokra nézve nagy áldás, még arra is jó, hogy a kezdőket erősebb játékhoz lehet vele szoktatni.

* A finn tartománygyűlés elhatározta, hogy a meggyilkolt II. Sándor orosz czárnak a tartomány költségén emléksobrot állíttat.

A Csicsó bandája.

Ópalla. 1882. Kesztyű Árpád

HOGY TEREM A CZIGÁNY NÓTA?

Nem akarok én a nagyságokról írni; a Bihari, Rácz Pál, Berkes és más matadorok hírére ugyanis ki ne ismerné, széles Magyarországon? Akadna bár azoknak is hozzájuk méltó megénekelőjök! Én e néhány sorral csak egy egyszerű falusi bandának, a Csicsó bandájának akarom leróni hálaadomat azért a sok szép nótáért, a miket a fülemből hegedült, azért a sok szép óráért, a melyeket ő tett a gyönyör óráivá. Mint a régi időknek bűvös varázslói üzőgették ki a rossz lelket ördögös emberekből, úgy üzi el a jó cigány a mardosó kint, a csalódás keservét, a bűt, bánatot, a lelket tépő keserveket.

Olyan megmérhetetlen bánatot, olyan mély fájdalmakat fejez ki hangszerének bűbájos melodióival, hogy ahhoz képest saját keserveinket törpülni látjuk, s úgy elisrunk, elbusulunk az ismeretlen, kimondhatatlan fájdalomak fölött, hogy elfelejtjük nem csak azt, hogy mi a bajunk, de még azt is, van-e bajunk.

Nagy szeméit félig behunyva széles pillái-

val, minden izével hajlongva követi a dallam szárnyalásait, s mintha szíve csordulna ki, s az sirna elveszett éden fölött. Mit érezhet akkor a cigány szíve? Mi fájdalom lehel belé ez érzéseket?

Száz és száz esztendő elnyomás, üldöztes, vágy- és ábrándozásnak mélyen eltemetett csirái ebrednek ilyenkor szívében, a mikről nem is tud, csak sejt, szóval nem tudná elmondani, de folyton arról andalog, beszélni szeretne róla, de nem tudja, hogy miké, azt sem, hogy miről. Csak a hegedűnek panaszoja el. Talán a réges-régen elveszett szép ország fölött andalog. A Himalaya forró égőve alatt a nap boldogítóbban mosolygott rájuk, edesebb volt ott az őserdők patakja, edesebb a manna, mint itt e sivár föld-részben az odavetett kenyér. Milyen drága, milyen ragyogó szép ország lehetett az, mikor a cigány is ur volt saját országában. Voltak nekik is hősek, a kik véres csatákban harcoltak hazájukért és sebekkel borítva, hirrel-dicsőséggel tértek vissza, — szép szeretőjük csókjaival győgyíttatni a nyert sebet. Áldott, isteni ország

lehetett az, minden bokorban szólott a hegedű, sátor volt minden fa lombja, minden leány tüzes volt és fekete szemű, s az volt a legderékabb legény, a legünnepeltebb dalia, a ki legszebben hegedült. Egy ország tele művészzel — művészek hazája, — csupa verőfény, boldogság mindenütt. S haj, hogy elveszett!...

— Jaj, jaj, miért vesztet el, s miért nem haltatok meg érte, őseink! Miért hagytátok szeretszörni nemzetünket vad hódító seregének! Hiába sir most a hegedű, nem szerezzük vissza többé az elvesztett hazát, bolygunk szeretszörni a nagy világban, hazátlanul, nincsen maradásunk sehol; — otthon vagyunk és mégis mindig megszerve vágyunk, nem tudjuk, hogy hová. A legszebb ország fiából im mi lett? Megvetett csavargó, rongyos cigány...

— Acsi te — hadd el azt a nótát, másikat huzz, ne ezt a keserveket. Megszakad a szívem, ha még tovább húzod. Ide hallgass Csicsó, ezt huzzad-e:

Elmegyek a régi régi szeretőm után....

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész óra 12 frt / POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: 1 félóra --- 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: 1 egész óra 3 frt / Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: 1 egész óra 3 frt / Külföldi előfizetésekre a postallag meghatározott vitellől is csatlólandó.

16-ik szám 1882. BUDAPEST, ÁPRILIS 16. XXIX. évfolyam

MIKSZATH KÁLMÁN.

Sokszor gondoltam, ha vajon Petőfibtől, Aranyból, Jókaiaktól lett volna-e Petőfi, Arany, Jókai, ha, mielőtt még itak volna Castalia forrásának költője avató vizéből, valamely szerkesztőség pifafüstös asztalához lánccsolja a végzet, a hol írnia kell. Kell, de nem akkor, mikor valami ellenállhatatlan benső ösztön, titkos sugallat, valami lázas izgatottság kényszeríti rá, — hanem mikor a szedő-gyerekek borzas feje a kéziratért az ajtóban megjelen; — kell, de nem azt, a miben lelke szárnya kelve, bekalandozhatná a képzelet világát, urává lehetne a mindenségnek, a csillagok keringéséből az emberi szív dobbanásig, keresve a valót, a szépet; hanem írnia kell, most cikket, aztán referátát, színházi kritikát, bérze-tudósítást, ujdonságot, külföldi levelet, gazdasági jelentést, távsürgőnyt s azt a száz meg százféle aprólékos dolgot, a minek az a hivatása, hogy egy huszonnégy óráig éljen, azután meghaljon, mint a kérés s elenyészészek, szétfolyjon, mint a szálló hang, mint a kimondott szó a levegőben, egyenes czáfolatúal annak, hogy «scripta manent».

Pedig hány van olyan, hányat ismer mindenkünk, a kihez a remények legszebbikét kötni sem volt tulmerész számítás, — s mégis, mire e reményeknek teljesülni kellett volna, nem találtunk egyebet, mint szegett szárnyat, lemondást, csalódást, prózai mindennapiságot. Kivált a hírlapszerkesztői irodáknak van ily emésztő levegője a tehetségek. Megfogja a lelket, mint a rozsdá. A mindennapivá tett szellemi foglalkozás bizonyos megszokott chablonokba szorítja a szárnyaló erőt; megkötí, nem ereszti, alkalmazkodni tanítja a napi élet igényeihez, megtanít gyorsan, szabatosan dolgozni, teremt ügyes, gyakorlott hírlapírót, sőt olyano-

kat, kik az irás mesterségét virtuozitásra vitték, — de nem teremt író a szó költői értelmében, mely föltételezi a szabad, az eredeti, az önkénytelen alkotást. Hírlapjaink virágzásának sokat köszönhet, de alighanem még több veszteséget is tulajdoníthat az irodalom, kivált pedig a szépirodalom. Elnyelnek, elemeszenek nem egy sokat igéző erőt, mely az irodalom más ágában többre, talán sokra vitte volna. De hogy a hírlapirodalom sem olyan pókháló, mely minden tehetséget megfog és lenyűgöz; hogy a ki «erősebb dongó», ezen is keresztül törheti magát, — arra eleven példának támadt a közel multban. Megértük,

Igazi tehetség az életviszonyok bármely kedvezőtlen alakulásából fölküzdí magát, — halálán igen sokszor. És el is hittem. A faköppenyegre is lehet írni verset, a csizmadiaműhelyben is teremhet jó költemény. A szellemet nem vonja el hivatásától sem az örülés, sem a szurk. De ha a szellemet elfoglalják, lekötik, oda-szegeznek más egyébhez, mint a mihez magától vonzódik; ha nem engednek neki időt alkotásra, — de termelni kényszerítik egészen mást, mint a minek magvát magában hordozza; ha a lélektől, akármilyen nagy is egészében, azt követelik, hogy törje magát darabokra s apró adagokban találja föl magát a közönségnek; és ha ez állapot így tart évekig s az eredeti természetet fölváltja a kénytelen megszokás: vajjon akkor is keresztül törheti-e magát a tehetség s eljuthat-e oda, a hova más viszonyok között valószínű, hogy eljut vala? E kérdésre abszolút igennel felelni annyira, mint tagadni, hogy nagyra hivatott tehetség ily körülmények közé jutva eltörpült, elveszett valaha; annyi, mint azt állítani, hogy a tehetség, az mind érvényesült és a ki nem bírta kivívni az elismerést, a hírt, a dicsőséget: nem is volt tehetség.

MIKSZATH KÁLMÁN.

Jótéteményt az emberiségre képeznek a HOFF JÁNOS-féle, csaknem 56-szor kitüntetett maláta-gyógytápszerek Hivatalos gyógyjelentés.

Császári királyi szabadalmazott központi bizottság sat, Flensburg; A Hoff János-féle malátakivonat egészségi sör egészen kitűnő erőstől szernek bizonyult. Wittge őrnagy, a porosz katonai kóroda képviselője

Legújabb köszönőlevél Budapestről.

Tekintetes ur! Tény, hogy 5 évvel ezelőtt meghütöttem magamat olyannyira, hogy nemcsak orvosok, hanem mindazok, kik csak egyszer láttak, életembe semmi reményt sem kötöttek, kénytelen voltam a Szepességet, zord éghajlata miatt, azonnal elhagyni és az enyhébb éghajlatalú bírő Budapestre átköltözni. Már akkor, mivel más szerek nem használtak, menedéket kerestem a malátakivonat-készítményeknél rövid idő múlva könnyebbülést éreztem. Azóta a készítményeket rendszeresen használom és állapotom annyira javult, hogy reményem van e bajból kigyógyulni. — A midőn elmen mulaszhatom ez alkalommal a malátakészítményeket a közönségnek ajánlani, köztelvez érzem magamat uraságodnak köszönetemet nyilvánítani és maradok, kiváló tisztelettel 511 Budapest, 1881. márczius 22. Wozatka Ferencz. Füzlet Magyarország részére: Budapest, zsbárus-utca 7. szám.

TREMOLO-hangverseny-harmonika (harangjátékkal). NYOMTATOTT ISKOLÁVAL ÉS 3 dallammal, melyek szerint «azonnal», zenei képzettséggel nem bíró egyén is a legszebb dalokat és zenedarabokat adhatja elő. Uj! és föltöte meglepő hatást. Drbkint frt 2-25. — Kettős harangjátékkal és 6 dallammal 3 forint. 502 Szállítás póstantáuvétell. Egyedüli szállítók KLINGL és BAUMANN, BÉCSBEN, I., Tegethoffstrasse 3.

Cs. k. kizár. szabad. czipő-gyár. Több kiállításon kitüntetve. Temesváry Mór Budapest, Váci-utca 1. szám. Eladás nagyban és kicsinyben. Nőknek. Eberlasting ország topán... frt 2.70 Eberlasting ország topán 20%... frt 3.30 Bőr topánok 20% magas erős kettős talpjal... frt 3.20 Uraknak. Topán chagrín vagy wicshos bőrből erős talpjal... frt 3.80 Topán borjúbőrből erős kettős talpjal... frt 4.50 Borjúbőr vagy bagaria csizma hosszú szárral és kett. talpjal frt 9.— Megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek. Bővebb képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Vászon és fehérnemű raktár „a kék csillaghoz”. Váci utca 9. szám. Alapítottát 1826. évben. Alóltrottak ezennel tudomásra hozzák, hogy a jelen idejnyre vászon és fehérnemű raktárukat egész ujonnan és nagy választékban mindennemű elősmert legjobb minőségű vásznak, damaszt és csinvat asztalnének, kávé és théakészletek színes beszövítt és hímszett bordurral, törülközők, zsebkendők vászon, francia és angol batistból, színes ágykanavász, nankin, matrácz-csinvat, chiffon, perkál, batiszt-clair béllésszövet, függönyök, színes vászon és selyemkőcszövetek férfi nyári öltönyökre, színes ingszövetek, gallér és kszélők, kész nappali és hálóingek, lábravalók, úgy szinte kész hölgy és gyermek fehérneműk, hálóköntösök, fészülőköpenyek és pongyola öltönyökkel rendezték be, és bátorokdnak ezennel raktáruk megtekintésé végett tiszteletteljes meghívásukat tenni 521 HARIS ZEILLINGER és Tsa. Kelengyek felnöttek ugy gyermek számára gyorsan és izléses kiállításban készítettnek. — Levélbeli megrendelések a legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek. Árjegyzéket kívánatra bérmentesen küldünk.

Sensatio. Csáky elegáns divat- és fehérnemű-termében. Női sétaruhák 12.—, 15.—, 20.—, 25.—, 30.— frt és feljebb. Női czélszerű házi ruhák 6.—, 8.—, 10.— * * * Női fekete mantillák 6.—, 8.—, 10.—, 15.—, 20.— * * * Női esküponyek 5.—, 8.—, 10.—, 15.—, 20.— * * * Női testhez álló tavaszi kabátkák 4.—, 5.—, 6.—, 8.—, 10.—, 15.— * * * Férfi öltönyök 9.—, 12.—, 15.—, 20.—, 25.— * * * Férfi tavaszi felöltők 9.—, 12.—, 15.—, 20.—, 25.— * * * Fiu öltönyök 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 8.—, 10.— * * * Női, férfi, és gyermek fehérneműek gyári árákon. Gyászruhák 12 óra alatt készítettnek el. Minden izlésteljesen és olcsón csak CSAKY ÁRMIN-nál Budapesten Sugárút, Octogon-tér 63. Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve. 501

Kitűnő minőségű tömör és koczka-szenet. mozgonyok (Locomobile) fűtésére és házi czélokra, minden hazai vasút-gyárszenet, gyári czélokra, állomásra szállítva, legjobb anyag mindennemű töltő-kis koczkaszenet, kályhákhoz budapesti rakodóinok ajánl legutányosabb, mérsékelt árak mellett az 311 Északmagyarországi egyesített köszönbánya-és iparvállalat részvénytársulat, Budapest, V., Erzsébet-tér 10. szám. (Utányomlat nem díjazatik.)

Mössner József rumburgi vászon- és fehérneműraktára a „menyasszony”-hoz BUDAPEST, uri- és zsbárus-utca sarkán b. Orczy-féle 12. sz. ház, a főpostának átellenében ajánlja legutányosabb szabott áron a legnagyobb választékban kitűnő minőségű rumburgi, irlandi, hollandi, creasz- és takács-vásznait; színes ágyneműit, fehér vászon-csinvat és damaszt asztalteritékeit 24, 18, 12, 6 személyre; asztalkendők, asztalterítők, kávé-, törülköző és zsebkendőt; francia és angol batiszt-zsebkendőt; továbbá gyapotárúkbán: sifon, batiszt, clair és moull; nausoc, himzett ágynemű-betétek, szegélyek (Gimpen), ágyterítők, függönyök, belvertin drapp és fehér színben, Nőknek nappali és éjjeli ingek, nadrágok, harisnyák, szoknyák, pongyola-öltönyök, kszélők, gallérok, fodrász-mantillák. Müncheni rajz és szab. keresztöltés-előnyomatások. — Uraknak: nappali és éjjeli ingek, nadrágok, lábravalók, duxi, háló- és krépe-mellények, kszélők, gallérok. Menyasszonyi kelengyek. Csecsemő gyermek-fehérnemű. Magyarhoni gyártású törülközők és asztalneműk. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A pesti magyar kereskedelmi bank (V. Dorottya-utca 1., alapítottát 1847-ben, beüzemelt részvénytoke öt millió forint) ezennel közhírré teszi, miszerint folyó évi 4%-al, fél évi felmondás mellett 4 1/2%-al kamatoztatnak. — A bank kibocsájt továbbá 4 százalékos pénztárjegyeket és elfogad esetről-esetre megállapítandó kamatláb mellett pénztárbetéteket folyó-számlára, melyek felett a betevő chequeket utján rendelkezhetik. Az igazgatóság. 519

Nagy köszönettel tartozom a Richter féle lipsei kiadótömbben megjelent „Betegbarát” című röpirat megkötésért, mert azt látom belőle, hogy sokszor még a nehéz betegnek számára is van segítség, ha megfelelő szerek vannak kéznél. — Ilyen és ehhez hasonló tartalmú levelek naponta érkeznek be, s ezért minden betegnek kére-delem nékült meg kellene hoztatnia e könyvesekét, amnyál inkább, mert Borrichék Károly egyetemi könyvtárosodnak (Bécs, I. Lávastér 6.) díjtalanul küldi meg. 248

KILIAN FRIGYES m. kir. egyetemi könyvkereskedésében Budapesten, váci utcában megjelent: UTMUTATÓ. A MAGYAR ÉS KÖZÖS KÖZLEK. VÁLLALATOK HIVATAL. MENETREND-KÖNYVE. Magyarország, Közép-Európa és a magyarországi körutak térképeivel. Kiadja a VASUTI ÉS KÖZLEKEDÉSI KÖZLÖNY szerkesztősége. Április havi füzet. Ára 50 kr.

Cs. k. kizáról. szab. ujonnan javított RUGANYOS SÉRVKÖTŐK. A legújabb találmány a Bogand, amerikai tudor után ujonnan javított ruganyos sérvkötő Politzertől, ép úgy urak, valamint nők és gyermekek számára, rugóknélküli, tisztá gummiából művésziileg szerkesztve, s azon czélja van, hogy még a legkülönb. sérvkötés a leggyorsabb idő alatt egyforma helyzetbe hozza, és ép úgy nappal a legfárasztóbb munka, vagy sok járkálás mellett, mint szintén éjjel alvásnál is használható, anélkül, hogy a sérvben szenvedő hivatásban a legkevésbé is akadályozva lenne. Nagy hasonlónal jár, ha éjjel át is a testen marad, miután ekkor kiválóan jó és kellemes nyomatást eszközöl a szenvedő részekre. Ára: egyszerű 6-7 frt; kettős 10-15 frt; gyermeknek való félóra órában. Nagy raktár angol és francia százi sérvkötőkből, suspensoriumokból, szöve, gummiából, valamint szarvaabőrökből is. A szarvaabőr és gummi suspensoriumoknak az a czéljuk, hogy a terjedést megakadályozják. — Mátfecekendők, légpárnák, ágybetétek, hónap-szám-erősnéyek, övkészülékek, gummi-harisnyák és minden gummi-áru-cikk. — Sérvkötőknél megjelölendő, ha jobb, vagy ha bal felőli vagy kettős legyen-e, ugy szintén a derék bősége is. Megrendeléseket utánvétel mellett póstantáuvétellal eszközöl csász. kizár. kszélőkészítő, Politzert Mór Budapest, Deák-Ferencz utca.

Április hó 1-étől váci-utca 19. szám. Figyelmeztetésül!! Távol-, rövid- és gyenge-látóknak kizárólag általam készített és egyáltalán elismert szemüvegek semmiféle s bármely módon magát bemutató utazó által el nem árusítottak, hamisítatlanul ezek kizárólag látészerezeti intézetemben, Budapest, váci utca 19 sz. kaphatók. SOLOMONSON N. H. látészerező.

TOLDI. KÖLTŐI ELBESZÉLÉS. ÍRTA ARANY JÁNOS. NYELVI ES TÁRGYI BŐ MAGYARÁZATOKKAL. ELLÁTTA LEHR ALBERT. Ára füzve 3 forint 60 krajczár.